

LUOTSILIITTO – LOTSFÖRBUNDET RY

LAUSUNTO

Lausuntopyyntö LVM 030:00/2008

LUOTSAUSTYÖRYHMÄN RAPORTTI

Luotsauslakityöryhmän raportti sisältää monipuolisen katsauksen luotsauksen järjestämiseen liittyvistä seikoista. Raportista on luettavissa nykyisen yhden toimijan mallin edut verrattuna toiminnan avaamiseen kilpailulle. Luotsiliitto uudistaa työryhmien selvitystyön yhteydessä aikaisemmin esittämänsä käsitykset.

Nykyinen järjestelmä ottaa huomioon asianmukaisesti merenkulun ja ympäristön turvallisuuden, palvelujen saatavuuden, kohtuullisen hinnoittelun mahdollisuuden, palvelutason turvaamisen ja luotsauksen jatkuvuuden vaatimukset asianmukaisella ja koko yhteiskuntaa tasapuolisesti tyydyttävällä tavalla myös poikkeusoloja ajatellen.

Luotsiliiton käsityksen mukaan Suomessa ei tällä hetkellä, eikä ehkä tulevaisuudessakaan, vallitse tilannetta, jossa aito kilpailutilanne olisi mahdollinen. Kenelläkään ajateltavissa olevalla palvelun tarjoajalla, lukuun ottamatta valtiota, ei edes ole käytettävissään asianmukaisen pätevyuden omaavia luotseja, jotka varsinaisen luotsaustyön aluksella suorittavat. Ns. vapaan kilpailun kohteena olevia markkinoita ei Suomessa ole. Ei ainakaan niin, että koko luotsaustoiminnalle asetettavat vaatimukset turvaavalla tavalla ja kustannuksia nykyisestä lisäämättä toteutuisivat. Kilpailuajattelun synnyttäminen Suomen olosuhteissa vaikuttaa keinotekoiselta. Keinotekoisesti luotu kilpailu johtaisi jonkinlaiseen monopoliasemaan, joka ei liene kilpailullisesti juurikaan nykyisestä poikkeava. Yleisesti myös on tunnettua, että kilpailutilanteessa kustannuspaineet kohdistuvat - kuten yhteiskunnassa nyt parhaillaan laajalti tapahtuu - henkilökustannuksiin, joka merkitsisi kiristyviä ja heikentyviä työskentelyolosuhteita, jolla puolestaan on suora vaikutus mm. turvallisuusvaatimuksen ylläpitoon.

Luotsiliitto kommentoi lyhyesti seuraavia raportissa esiin nostettuja seikkoja:

Koulutus

Luotsin sekä linjaluotsien (ml. Itämerenluotsit) koulutuksen kehittäminen nähdään tarpeellisenä. Oppilaitoksissa tuskin kyetään saavuttamaan luotsin peruskurssia kattavampaa tasoa. Työttömäksi kouluttaminen olisi kaikissa olosuhteissa lyhytnäköistä ja yhteiskunnan kannalta vahingollista sekä kallista. Ammattitaidon ylläpito muilla kuin luotsin ammatissa toimivilla olisi äärimmäisen haasteellista. Väylätuntemuksen osalta molemmilla, sekä luotseilla, että linjaluotseilla tulee olla yhtenevät vaatimukset. Molempien ryhmien vaatimustasoa tulisi lisätä.

Englannin kieli linjaluotsaus- tai merenkulun yleiskielenä

Luotsiliitto paheksuu kielikysymyksen kytkemistä päätöksentekoon luotsauksen toimintamallista. Kieliasian vaikutusta on tutkittu sekä luotsausmarkkinoihin että meriturvallisuuteen. Raporteista on luettavissa, että englanninkielen hyväksyminen linjaluotsauskieleksi vähentää luotsauspalveluiden kysyntää ja lisää onnettomuusriskiä. Luotsi toimii päällikön neuvonantajana ja nimenomaan yhteyshenkilönä koko ympäröivään yhteiskuntaan, josta aluksen turvallinen kulku saattaa riippua ja johon se saattaa vaikuttaa. Englannin kielen asemasta linjaluotsauksen kielenä tulee päättää erikseen.

Luotsin riippumattomuus

Kilpailu sekä erityisesti raportin toteamat palvelupaketit toisivat erityisen haitallisia vaikutuksia luotsin ja luotsaustoimintaa harjoittavan yrityksen riippumattomuuteen taloudellisista tekijöistä. Aluksen omistajan taloudellisten tavoitteiden ja meriliikenteen turvallisuuden välillä on niin merkittävä ristiriita, että luotsia ei saa missään olosuhteissa asettaa aluksen omistajan taloudellisen painostuksen alle.

Riskien hallinta

Yksityisen luotsin toiminnan vakuuttaminen on huomattava kustannustekijä, jonka viimekädessä maksaa palvelun käyttäjä. Benfield corporate risk -yhtiön merivakuuttaja Ann Waite'n mukaan luotsin toiminnan vakuuttaminen on käytännössä mahdotonta, mutta jos yksittäiselle luotsille tarjoaisi vakuutusta, joka kattaa vahingot esimerkiksi viiteen miljoonaan USA:n dollariin vahinkotapahtumaa kohden, olisi vakuutusmaksun suuruus luotsia kohden noin 5 000 – 25 000 dollaria vuodessa.

Poikkeusoloihin varautuminen

Luotsaustoiminnalla on jo Suomen geopoliittisen aseman vuoksi merkittävä osuus poikkeusoloihin varautumisessa ja kuljetusten turvaamisessa häiriötilanteissa. Luotsilla on lakiin perustuva ilmoitusvelvollisuus aluksen aiheuttamista poikkeamista yhteiskunnan kannalta tärkeiksi katsotuissa asioissa. Luotsiliiton mielestä valtiollinen luotsauspalveluiden tuottaja pystyy parhaiten edistämään ja kehittämään yhteistoimintaa puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen kanssa lakisääteisen viranomaistoiminnan toteuttamiseksi. Päälekkäisten järjestelmien luomista kaupallisen luotsauksen ja toisaalta em. tehtävien toteuttamiseksi luotsiliitto ei näe tarkoituksenmukaiseksi.

Lopuksi

Luotsinkäyttövelvollisuus tulee säilyttää vähintään nykyisessä laajuudessaan. Kokonaisturvallisuus, palvelutaso ja luotsauksen kokonaiskustannukset ovat keskeisiä tekijöitä, jotka huomioiden tarkoituksenmukaisin tapa järjestää luotsaus Suomessa on nykyisenkaltainen valtion säätämään palveluveloitteeseen perustuva yksinoikeudella tapahtuva toiminta kuitenkin niin, että toimintaan liittyvää viranomaisluonnetta tulisi korostaa. Luotsiliitto kannattaa edelleen luotsauksen järjestämistä viranomaistyönä yhdessä tai yhteistoiminnassa alusliikennepalvelun (VTS) kanssa.

Hangossa 9.2.2009

Antti Rautava

Juha Sihvo

LUOTSILIITTO – LOTSFÖRBUNDET RY

Perämiehenkatu 7 A 1 (Styrmansgatan 7 A 1
PL 102, 00151 Helsinki) PB 102, 00151 Helsingfors
Puh: + 358 40 739 9939 Tel: + 358 40 739 9939

office@luotsiliitto.fi
www.luotsiliitto.fi